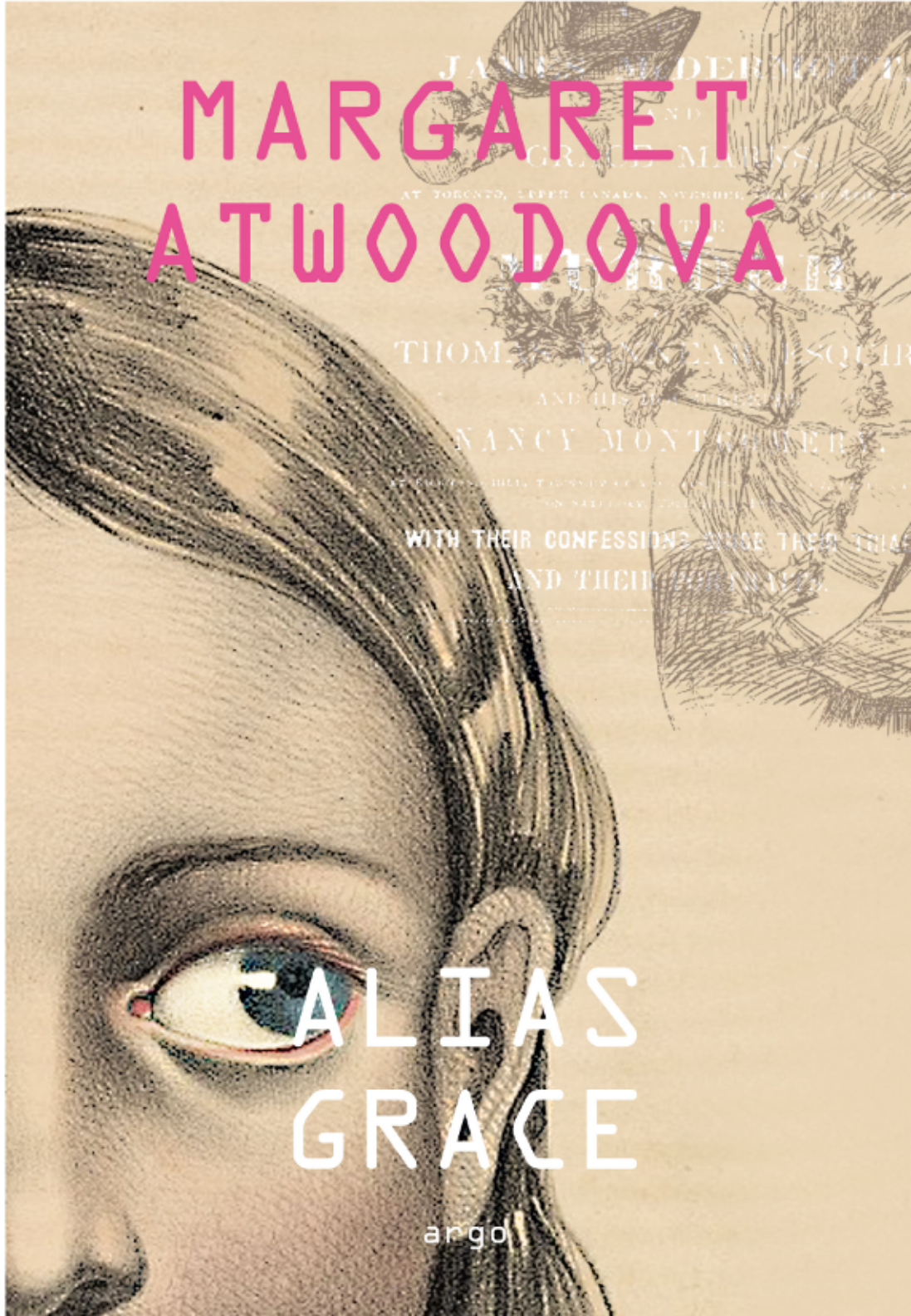
MARGARET ATWOODOVÁ

ALIAS GRACE

argo

argo

MARGARET ATWOODOVÁ

ALIAS GRACE

argo

Přeložil Petr Pálenský

ALIAS GRACE

All rights reserved. The moral right of the author has been asserted.
Copyright © 1996 by O. W. Toad, Ltd.

Czech edition © Argo, 2018
Translation © Petr Pálenský, 2018
Cover art © Pavel Růt, 2018

ISBN 978-80-257-2594-8 (váz.)
ISBN 978-80-257-2724-9 (e-kniha)

Pro Graema a Jess

Ať již stalo se cokoli v průběhu těch let,
Bůh ví, že mám pravdu, když viním tě ze lži.

WILLIAM MORRIS
„Guineveřina obhajoba“

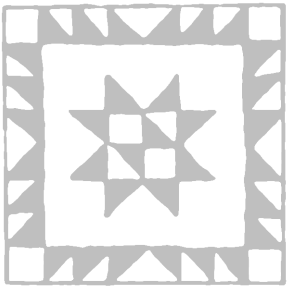
Není soudu pro mě.

EMILY DICKINSONOVÁ
Dopisy

Nepovím vám, co je to za světlo, avšak povím vám, čím není… Jaký je účel toho světla? Co je světlo?

EUGÈNE MARAIS
Duše bílého mravence

I
ZUBATÉ OSTŘÍ

V době mé návštěvy bylo ve věznici pouze čtyřicet žen. To mnohé vypovídá o vyšší mravní průpravě slabšího pohlaví. Zavítala jsem do ženské části věznice především proto, abych si prohlédla onu proslulou vražedkyni Grace Marksovou, o níž jsem toho tolik věděla, nikoli pouze z tisku, ale od muže, jenž ji hájil během jejího procesu a jehož brilantní obhajoba ji zachránila před šibenicí, na které zakončil svůj trestuhodný život její bídný spoluviník.

SUSANNA MOODIEOVÁ
***Život na mýtinách*, 1853**

Pojď, spatři
skutečné květy
tohoto bolestivého světa.

BAŠÓ

1

Ze štěrku vyrůstají pivoňky. Derou se mezi kamínky vzhůru, poupata nejdříve prozkoumají vzduch jako hlemýždí tykadla, poté se nalijí a otevřou, obrovské tmavě rudé květy zářící a lesknoucí se jako satén. Potom prasknou a padají k zemi.

V okamžiku těsně předtím, než se rozpadnou, jsou jako pivoňky prvního dne před domem pana Kinneara, až na to, že tamty byly bílé. Řezala je Nancy. Měla na sobě světlé šaty s růžovými poupaty, sukni s trojitým volánem a slaměný čepec, který jí zakrýval tvář. V ruce nesla mělký koš na květiny. Byla ohnutá v pase, se zády rovnými jako dáma. Když nás zaslechla, otočila se a dotkla se dlaní hrdla, jako by se polekala.

Kráčím s hlavou skloněnou, jdu v řadě s ostatními, s pohledem upřeným do země, mlčky kolem dokola v zástupu po dvoře, v kostce tvořené vysokými kamennými zdmi. Ruce mám sevřené před sebou, jsou rozpraskané, klouby zarudlé. Už si ani nepamatuju, kdy jsem je takové neměla. Špičky bot se míhají zpod lemu sukně ven a zase zpátky, modrá a bílá, modrá a bílá, chroupají po cestě. Tyhle boty mi padnou lépe než všechny ostatní, co jsem kdy měla.

Je rok 1851. Brzy mi bude čtyřiadvacet let. Jsem tu zavřená od šestnácti. Jsem vzorná vězeňkyně a nedělám potíže. To říká žena ředitele věznice, zaslechla jsem ji. Tajně poslouchat, to mi jde. Pokud budu dost ukázněná a klidná, možná mě nakonec pustí. Ale být ukázněná a klidná není nic snadného, je to jako viset z okraje mostu; vypadá to, že se vůbec nehýbáte, jenom volně visíte, a přece vás to stojí veškeré síly.

Koutkem očí sleduju pivoňky. Vím, že by tam být neměly: je duben a pivoňky v dubnu nekvetou. Jsou tu další tři, kousek přede mnou, rostou přímo na cestě. Potají natáhnu ruku, abych si na jednu sáhla. Je suchá na dotek a mně dojde, že je z látky.

Potom před sebou spatřím Nancy, na kolenou, s vlasy přes tvář, do očí jí stéká krev. Kolem krku má bílý bavlněný šátek potištěný modrými kvítky, černuchami, je můj. Zvedá tvář, vztahuje ke mně ruce, prosí o smilování. V uších má ty maličké zlaté náušnice, které jsem jí dřív záviděla, ale teď už ne, Nancy si je může nechat, protože tentokrát bude všechno jinak, tentokrát poběžím k ní, zvednu ji a sukní jí utřu krev, ze spodničky utrhnu kus látky na obvázání a bude všechno v pořádku. Odpoledne přijede domů pan Kinnear, dorazí po příjezdové cestě, McDermott odvede koně a pan Kinnear půjde do salonku a já mu udělám kávu a Nancy mu ji tam sama přinese na podnosu, jak to s oblibou dělá, a on řekne, To je ale dobrá káva. A večer bude sad plný svatojánských mušek a ve světle lamp bude znít hudba. Jamie Walsh. Ten chlapec s flétnou.

Jsem skoro u klečící Nancy. Ale jdu s ostatními, neběžím, stále kráčím v zástupu. A potom se Nancy usměje, jen ústy, oči nejsou přes krev a vlasy vidět, a pak se rozsype na barevné flíčky, na špetku rudých textilních okvětních lístků roztroušených po kamení.

Zakryju si oči dlaněmi, protože najednou je tma a stojí tu muž se svíčkou, nechce mě pustit po schodech nahoru a všude kolem mě jsou zdi sklepa a já vím, že se ven nikdy nedostanu.

Takhle jsem to řekla doktoru Jordanovi, když jsem ve vyprávění došla až sem.

II
KAMENITÁ CESTA

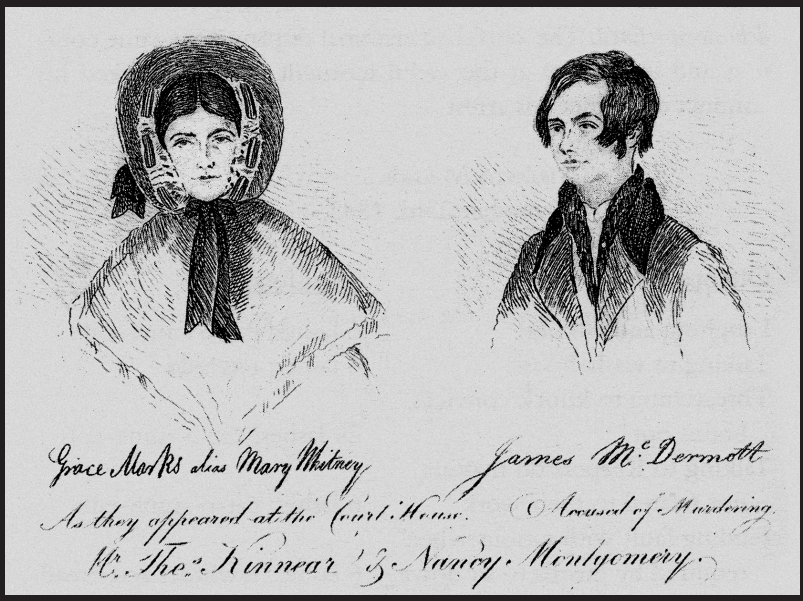

V úterý, přibližně deset minut po dvanácté hodině, byl v nové městské věznici vykonán nejvyšší trest podle zákona na Jamesi McDermotovi, vrahu pana Thomase Kinneara. Seběhl se tu obrovský dav mužů, žen a dětí, dychtivě očekávajících hříšníkův poslední zápas. Těžko říct, jaké city sem tyto ženy z daleka široka přivedly blátem a deštěm, aby se mohly stát svědky tak příšerné podívané. Můžeme se jen domýšlet, že nebyly příliš *jemné ani vybrané*. Podlý zločinec projevoval v onen strašný okamžik tutéž chladnokrevnost a neohroženost, jež byla pro něj typická od chvíle zatčení.

TORONTO MIRROR
23. listopadu 1843

Přečin	Trest
Smála se a mluvila	6 ran devítiocasou kočkou
Mluvila v prádelně	6 ran bičem ze surové kůže
Vyhrožovala spoluvězeňkyni rozbitím hlavy	24 ran devítiocasou kočkou
Mluvila s dozorkyněmi o věcech nesouvisejících s jejich prací	6 ran devítiocasou kočkou
I po napomenutí od dozorkyní si stěžovala na příděly jídla	6 ran bičem ze surové kůže, chleba a voda
U snídaně se rozhlížela a nedávala pozor	chleba a voda
Odešla z práce na latrínu, přestože tam byla jiná spoluvězeňkyně	36 hodin v tmavé cele, chleba a voda

KNIHA TRESTŮ
Kingstonská věznice, 1843

Grace Marksová alias Mary Whitneyová a James McDermott

Jak vypovídali před soudním dvorem ke svému obvinění z vraždy pana Thomase Kinneara & Nancy Montgomeryové

2

O VRAŽDĚ VÁŽENÉHO PANA THOMASE KINNEARA A JEHO HOSPODYNĚ NANCY MONTGOMERYOVÉ V RICHMOND HILLU, SOUDNÍM ŘÍZENÍ S GRACE MARKSOVOU A JAMESEM McDERMOTTEM A POPRAVĚ McDERMOTTA V NOVÉ VĚZNICI V TORONTU, 21. LISTOPADU 1843.

Grace Marksová byla služebná,
pouhých šestnáct roků stará,
McDermott pacholek od koní,
oba ve službách pana Kinneara.

Thomas Kinnear, muž vážený,
žil si blaženě jako král,
svou hospodyni Nancy
z hloubi duše miloval.

Ach, Nancy, drahá, nezoufej,
brzy z města budu zpátky
a přivezu ti domů s sebou
něco peněz z torontské banky.

Ach, Nancy, ta není z rodu vznešeného,
ach, Nancy, ta není z urozených dam,
přec v saténu a hedvábí je oděna,
v těch nejjemnějších, jaké znám.

Ach, Nancy, ta není z rodu vznešeného,
přec do úmoru musím u ní dřít
a štve mě od úsvitu do tmy,
Nancy, ta nechá mě duši vypustit.

McDermott miloval jen Grace,
ta však po Kinnearovi vzdychala
a všechna ta láska, považte,
je k činu zlému dohnala.

Ach, Grace, mou milou se staň,
ne, já nikdy nemohu být tvou,
leda bys pro mě ze světa sprovodil
Nancy Montgomeryovou.

Do plavých Nancyiných kadeří
sekerou svou McDermott ťal
a ke sklepním dveřím ji odvlekl
a po schodech dolů dostrkal.

Ach, ušetři mě, McDermotte,
prosila, ušetři žití moje.
Ach, ušetři mě, Grace Marksová,
a já ti své dám šaty troje.

Ach, ne pro mě samou,
ni pro dítě, jež má se narodit,
však pro mou lásku, Thomase Kinneara,
mě prosím nechte žít.